



Bruxelles, den 15.12.2020
COM(2020) 809 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**om gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 762/2008 om
medlemsstaternes indberetning af statistiske oplysninger om akvakultur og om
ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 788/96**

DA

DA

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 762/2008 om medlemsstaternes indberetning af statistiske oplysninger om akvakultur og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 788/96

1 BAGGRUND

Kommissionen (Eurostat) udarbejder i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 762/2008 akvakulturstatistikker¹. Det anføres i forordningens artikel 11, at Kommissionen forelægger en evalueringsrapport for Europa-Parlamentet og Rådet hvert tredje år om statistikkernes relevans og kvalitet. Rapporten skal ligeledes omfatte en analyse af omkostningseffektiviteten af dataindsamlingssystemet og påpege bedste praksis, som kan mindske arbejdsbyrden for medlemsstaterne og føre til mere nyttige og bedre data.

Forordningen gælder for medlemsstaterne, for Det Forenede Kongerige under overgangsperioden efter dets udtrædelse af EU og for Norge, Island og Lichtenstein (af relevans for EØS). Luxembourg og Liechtenstein har ingen kommerciel akvakulturproduktion og er derfor fritaget fra dataindberetningsforpligtelsen.

Denne rapport er hovedsagelig baseret på de kvalitetsrapporter om akvakultur, som medlemsstaterne har forelagt. Eurostat har desuden analyseret akvakulturdata for perioden 2017-2018. Det europæiske statistiske system fremlagde oplysninger om de samlede omkostninger ved indsamlingen af dataene. I denne rapport foretages der derfor en generel vurdering af dataenes aktualitet, fuldstændighed, konsistens, tilgængelighed og fortrolighed. Der ses også nærmere på byrden og omkostningseffektiviteten af dataindsamlingsprocessen.

Kommissionen vedtog de tidligere evalueringsrapporter om akvakulturstatistikker, som er forelagt i henhold til forordning (EF) nr. 762/2008, i juni 2015² (data for perioden 2011-2013) og i december 2017³ (data for perioden 2014-2015). Denne rapport dækker data for perioden 2016-2018.

I 2018 lancerede Eurostat projektet "Streamlining and simplifying European fishery statistics". Det består af en evaluering af den nuværende akvakultur, statistikker over fangster og landinger og en konsekvensanalyse af fremtidige politiske tiltag og mulig fremtidig lovgivning. Evalueringen, som også omhandlede, hvordan forordning (EF) nr. 762/2008 om akvakultur fungerer, blev afsluttet i 2019, og konsekvensanalysen blev iværksat i 2020.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 762/2008 af 9. juli 2008 om medlemsstaternes indberetning af statistiske oplysninger om akvakultur og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 788/96 (EUT L 218 af 13.8.2008, s. 1).

² Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 762/2008 af 9. juli 2008 om medlemsstaternes indberetning af statistiske oplysninger om akvakultur og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 788/96 COM(2015) 297 final.

³ Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 762/2008 af 9. juli 2008 om medlemsstaternes indberetning af statistiske oplysninger om akvakultur og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 788/96 COM(2017) 747 final.

2. VIGTIGSTE RESULTATER

Eurostat tilstræber konstant forbedringer af kvaliteten og tilgængeligheden af europæiske statistikker. Eurostat gør også en indsats for at nedbringe byrden for medlemsstaterne og respondenterne. Til det formål ses der i projektet "Streamlining and simplifying European fishery statistics" nærmere på den nuværende dataindsamling, og der udarbejdes en strategi for at gøre akvakulturstatistikkerne mere egnede til deres formål. Projektet sikrer samordning, således at statistikkerne afstemmes med de statistikker, som indsamles i henhold til forordning (EU) 2017/1004⁴, og en bedre tilpasning til det standardspørgeskema om akvakultur, som anbefales af den koordinerende arbejdsgruppe vedrørende fiskeristatistikker⁵. Projektets første milepæl, nemlig at færdiggøre evalueringen af europæisk fiskeristatistik, blev nået i slutningen af 2019, da et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene blev udarbejdet på grundlag af evalueringen⁶.

2.1. Aktualitet og fuldstændighed

2.1.1 Aktualitet

De fleste medlemsstater har i de senere år overholdt fristerne for indberetning af data. En tredjedel af dem indsendte dog nogle datasæt efter fristens udløb. I de fleste tilfælde var der tale om en forholdsvis kort forsinkelse. Eurostat har dog taget skridt til at finde en løsning med Frankrig og Italien, som gentagne gange har indsendt data meget sent, navnlig for referenceåret 2016.

Eurostat offentliggør dataene umiddelbart efter validering. De validerede data bliver normalt offentliggjort i dens offentlige database inden udgangen af marts måned i året efter fristens udløb. Dataene kan revideres på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af året.

De Forenede Nationers Fødevarer- og Landbrugsorganisation (FAO) anså fristerne i forordning (EF) nr. 762/2008 for at ligge seks måneder for sent i forhold til deres rapporteringsbehov, hvilket resulterede i en parallel dataindsamling fra landene.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1004 af 17. maj 2017 om fastlæggelse af en EU-ramme for indsamling, forvaltning og anvendelse af data i fiskerisektoren samt støtte til videnskabelig rådgivning vedrørende den fælles fiskeripolitik og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 199/2008 (EUT L 157 af 20.6.2017, s. 1).

⁵ Den koordinerende arbejdsgruppe vedrørende fiskeristatistikker blev nedsat i 1959 ved resolution 23/59 vedtaget på FAO's konference med henblik på at samordne regionale fiskeriorganisationers og andre mellemstatslige organisationers fiskeristatistikprogrammer. Arbejdsgruppen har til formål i) løbende at gennemgå kravene til fiskeristatistikker (herunder akvakultur), ii) at vedtage standardbegreber, definitioner, klassifikationer og metoder til indsamling og udarbejdelse af fiskeristatistikker og iii) at fremsætte forslag til, hvordan statistiske aktiviteter kan samordnes og strømlines blandt relevante mellemstatslige organisationer (<http://www.fao.org/fishery/cwp/en>). Arbejdsgruppen har for nylig udarbejdet et udkast til standardspørgeskema om akvakultur som en henstilling om minimumskrav til akvakulturstatistikker.

⁶ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, (2019) 425. Foreligger kun på engelsk.

2.1.2 Fuldstændighed

Det vigtigste datasæt (akvakulturproduktion) var forholdsvis fuldstændigt. Det er blevet mere fuldstændigt med tiden. Desværre forbliver mange værdier fortrolige, da sektoren er meget specialiseret.

Datasættet om akvakulturstrukturerne indsamles hvert tredje år og blev sidst indsamlet i 2017. Dette datasæt forårsagede alvorlige bekymringer om dets brugbarhed, da de rapporterende enheder både omfatter overflader og mængder afhængigt af arten. Derfor giver datasættet brugerne uklare oplysninger, navnlig ved sammenligning af data fra lande, der opdrætter forskellige arter. Datasættet er endnu ikke blevet offentliggjort.

Enhedspriserne gav generelt udfordringer for alle datasæt om akvakulturproduktion. Problemet blev drøftet på det seneste møde i arbejdsgruppen vedrørende fiskeristatistikker i oktober 2018.

2.2. Konsistens

2.2.1 Kvalitet og nøjagtighed

Eurostat indsamler årligt rapporter om akvakulturstatistikker. De beskriver dataindsamlingens metoder og kvalitetsaspekter, som er baseret på landenes selvevaluering. Eurostat har anvendt de nationale kvalitetsrapporter til at udarbejde en kvalitetsrapport på EU-plan⁷. Den overordnede kvalitet er god, eftersom de fleste lande foretager tællinger, hvor manglende svar er enten ikke-eksisterende eller ubetydelige.

Der er etableret et kvalitetsstyringssystem i over halvdelen af landene. Siden den seneste rapport er den overordnede kvalitet, som Eurostat har evalueret, blevet forbedret i fem lande. De fleste forbedringer vedrørte aktualitet (syv lande), nøjagtighed og pålidelighed (fem lande). I 2018 blev alle kvalitetsaspekter forbedret i Frankrig, som foretager optælling. Ét land forbedrede relevans, mens ingen lande forbedrede sammenhæng og sammenlignelighed.

2.2.2 Sammenlignelighed

I oktober 2018 offentliggjorde Eurostat en håndbog om akvakulturstatistikker⁸, som har yderligere forbedret ensartetheden og dermed dataenes sammenlignelighed landene imellem. Længden af tidsserierne – sammenlignelighed over tid – varierer landene imellem. I nogle lande går tidsserierne tilbage til 1970, mens andre lande først startede i 2011. Dataene fra den periode, som denne rapport dækker, er dog sammenlignelige over tid.

2.3. Relevans

Akvakulturstatistikker bruges i vid udstrækning af forskellige databrugere. De danner grundlag for andre dataindsamlinger⁹, navnlig for ferskvandsakvakultur, hvorom der ikke er indsamlet eller udgivet andre datasæt på EU-plan.

⁷ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/fish_aq_esqrs.htm. Foreligger kun på engelsk.

⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/Annexes/fish_aq_esms_an2.pdf. Foreligger kun på engelsk.

⁹ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2019/909 af 18. februar 2019 om oprettelse af en liste over obligatoriske forskningsundersøgelser og tærskler til brug for det flerårige EU-program for indsamling og forvaltning af data inden for fiskeri- og akvakultur (EUT L 145 af 4.6.2019, s. 21).

De data, som indsamles i henhold til forordning (EF) nr. 762/2008, er vigtige for kvalificeret evidensbaseret politikudformning på både nationalt plan og EU-plan. Dataene om produktionsniveauer og tendenser er vigtige i forbindelse med en analyse af udviklingen af akvakultursektoren som del af den fælles fiskeripolitik. Kvantitative data spiller en central rolle i forbindelse med udformningen af medlemsstaternes flerårige nationale planer for bæredygtig akvakultur. De giver de politiske beslutningstagere og erhvervslivet et solidt grundlag, som sektorens fremtidige udvikling kan bygge på.

Datene er desuden en vigtig kilde for andre organisationers publikationer og tjenester. Det europæiske markedsobservatorium for fiskevarer og akvakulturprodukter anvender europæiske akvakulturstatistikker ved udarbejdelsen af dets strukturanalyse af den europæiske fiskeri- og akvakultursektor. Verdenshandelsorganisationen anvender europæiske akvakulturstatistikker i sin eksamination af handelspolitikken.

Næsten alle medlemsstater bekræftede behovet for data om akvakulturproduktion også på nationalt niveau. De fleste nationale databehov blev helt eller næsten helt dækket af de data, som var indsamlet i henhold til forordningen. Forordning (EF) nr. 762/2008 omfatter imidlertid ikke vigtige data om mikroalger, input om foder og unge individer, produkters bestemmelse, produktionsomkostninger, beskæftigelse og andre socioøkonomiske variabler. Socioøkonomiske oplysninger for akvakultur indsamles i henhold til forordning (EU) 2017/1004. Nogle medlemsstater fandt derimod, at dataindsamlingen var for detaljeret og besværlig til nationale behov. På trods af akvakulturstatistikernes relevans bekræftede evalueringen af fiskeristatistikkerne endvidere et højt niveau af utilfredshed blandt brugerne på grund af utilgængelighed, som var forårsaget af datafortroligheden.

2.4. Tilgængelighed

2.4.1 Onlinedatabase

Eurostats offentlige database¹⁰ indeholder europæiske akvakulturstatistikker med følgende datasæt:

- akvakulturproduktion med undtagelse af produktion i klækkerier og yngleanlæg (fish_aq2a)
- akvakulturproduktion af fiskeæg til konsum (fish_aq2b)
- input til fangstbaseret akvakultur (fish_aq3)
- produktion i klækkerier og yngleanlæg på ægstadiet i livscyklussen (fish_aq4a) samt
- produktion i klækkerier og yngleanlæg på yngelstadiet i livscyklussen (fish_aq4b).

Endvidere offentliggør halvdelen af medlemsstaterne dataene i nationale onlinedatabaser eller som årstabeller, der kan downloades. Adgang til disse produkter er altid gratis.

2.4.2 Publikationer og datatabeller

Eurostat offentliggør data og artikler om akvakultur i sin onlinesamling Statistics Explained og i statistiske udgivelser¹¹.

¹⁰ <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

De fleste medlemsstater offentliggør regelmæssigt akvakulturstatistikker i forskellige rapporter, i nogle tilfælde sammen med pressemeddelelser.

2.4.3 Metadata

Eurostat indsamler nationale kvalitetsrapporter hvert år som krævet i henhold til bilag 6 til forordning (EF) nr. 762/2008. Disse rapporter indeholder detaljerede oplysninger om kvaliteten af dataene og de metoder, der anvendes til at indsamle dem. ESS Metadata Handler¹² indsamler de nationale kvalitetsrapporter, som følger det europæiske statistiske systems retningslinjer.

De europæiske referencemetadata, herunder en kvalitetsrapport på EU-plan om akvakulturstatistikker¹³, offentliggøres i Eurostats offentlige database sammen med ovennævnte datatabeller. Landene reviderer metadadataene hvert år.

2.5. Datafortrolighed

En vigtig mangel i de statistiske oplysninger om akvakultur, som er indsamlet i henhold til forordning (EF) nr. 762/2008, er det store antal af fortrolige dataceller. Dette skyldes primært to ting. For det første nødvendiggør forordningen en yderst detaljeret datastruktur, som igen fører til meget fragmenterede data. For det andet er akvakultursektoren yderst specialiseret, eftersom nogle virksomheder dyrker meget få arter og benytter sig af én primær produktionsmetode eller ét primært produktionsmiljø. Et stort antal data om enkelte fiskearter og aggregater er derfor blevet fortrolige.

Det vigtigste datasæt om akvakulturproduktion gav i 2018 anledning til problemer i forhold til datafortrolighed for næsten halvdelen af medlemsstaterne. Det betød, at EU-aggregater forblev fortrolige for de fleste arter, ofte på grund af fortrolige data i én medlemsstat. Ikke desto mindre blev den samlede produktionsmængde og -værdi på nationalt plan for 2016 offentliggjort for alle medlemsstaterne, mens den blev gjort fortrolig for Letland i 2017 og 2018. Fortrolige data fra en medlemsstat forhindrede offentliggørelse af EU-aggregatet for input til fangstbaseret akvakultur. Oplysninger om EU-produktionen af fiskeæg til konsum forblev fortrolige på grund af nicheproduktion i tre medlemsstater, mens den nationale produktion blev gjort fortrolig i Spanien og Ungarn i 2018. Dataene om produktionen fra klækkerier og yngleanlæg forblev fortrolige for en række medlemsstater.

Eurostat og medlemsstaterne har brugt tid og kræfter på at gøre så mange tal som muligt tilgængelige for databrukerne, samtidig med at den statistiske fortrolighed bevares, og processen holdes så effektiv som muligt.

3. BYRDE OG OMKOSTNINGSEFFEKTIVITET

Eurostat vurderede omkostningseffektiviteten af indsamlingen af akvakulturdata i henhold til forordning (EF) nr. 762/2008 ved hjælp af de metodologiske landerapporter for 2018 sammen med omkostningsanalysen efter statistisk produkt, som udføres hvert år af det europæiske

¹¹ Den senest offentliggjorte er "Agriculture, forestry and fishery statistics – 2019 edition", ISBN 978-92-76-13193-9.
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10317767/KS-FK-19-001-EN-N.pdf/742d3fd2-961e-68c1-47d0-11cf30b11489>. Foreligger kun på engelsk.

¹² <https://webgate.ec.europa.eu/estat/spe/metaconv/>.

¹³ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/fish_aq_esqrs.htm.

statistiske system. Omkostningsanalysen er fra 2019, som dækkede indsamlingen af akvakulturdata for referenceåret 2017. 24 lande svarede på omkostningsanalysen, opgjort i penge er den gennemsnitlige omkostning på omkring 105 000 EUR om året. Det er ikke muligt at foretage en direkte sammenligning med tallet fra den seneste rapporteringsøvelse, eftersom det ikke var alle lande, der svarede på begge øvelser. 17 lande rapporterede omkostninger i både den forrige og den aktuelle rapporteringsøvelse. For disse lande faldt omkostningerne med 3 %.

Af svarene på de metodologiske landerapporter for 2018 fremgår det, at langt størstedelen af landene dækker deres nationale behov med de akvakulturdata, der er udarbejdet i henhold til forordning (EF) nr. 762/2008. I alt indsamler 16 lande dataene inden for rammerne af en tælling, og fem udleder datasættene fra administrative kilder. De resterende seks lande anvender administrative kilder eller ekspertskøn.

15 lande rapporterede om effektiviseringsgevinster. De vigtigste effektiviseringsgevinster var knyttet til onlineundersøgelser (seks lande), yderligere automatisering (fire lande) samt til den øgede anvendelse af administrative data (to lande). Byrden blev reduceret i 10 lande. De mest almindelige typer byrdereduktionsforanstaltninger var nemmere datatransmission og anvendelse af data til flere forskellige formål.

Det fremgår af landerapporterne, at over halvdelen af landene indsamler data direkte fra anlæggene på produktionsenhedsniveau, mens andre lader virksomhedslederne udfylde spørgeskemaerne for alle deres anlæg. Samtidig gør indsamling af data på virksomhedsniveau rapporteringen i henhold til forordning (EF) nr. 199/200814 nemmere. Idéen om, at begge forordninger dækkes af én dataindsamling, kan være værd at undersøge yderligere for at mindske den samlede byrde for medlemsstaterne.

Nogle lande har foreslået forbedringer for at reducere byrden i forordning (EF) nr. 762/2008, særlig med henblik på at forbedre samarbejdet med andre interessenter på området om at standardisere kravene og fristerne for indberetning af data. Dette vedrører hovedsagelig FAO og forordningen om rammen for dataindsamling (EU) 2017/1004.

4. KONKLUSIONER

Akvakulturstatistikker har i de senere år udviklet sig til et stabilt datasæt med aktuelle og konsistente output til databrugere ikke kun på europæisk og globalt niveau, men også på nationalt niveau.

Samtidig viste de høringsaktiviteter, som blev gennemført som en del af den seneste evaluering af europæiske fiskeristatistikker, at akvakulturstatistikkerne har et betydeligt antal utilfredse brugere. Dette har sandsynligvis noget at gøre med det store antal af fortrolige værdier i datasættet, hvilket gør det sværere at anvende det. Fortrolige celler hænger sammen med den detaljerede opdeling af de datakrav, der er fastsat i forordning (EF) nr. 762/2008, samt akvakultursektorens specialiserede og koncentrerede struktur.

¹⁴ Rådets forordning (EF) nr. 199/2008 er blevet erstattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1004 af 17. maj 2017 om fastlæggelse af en EU-ramme for indsamling, forvaltning og anvendelse af data i fiskerisektoren samt støtte til videnskabelig rådgivning vedrørende den fælles fiskeripolitik og omphævelse af Rådets forordning (EF) nr. 199/2008 (EUT L 157 af 20.6.2017, s. 1).

Nogle medlemsstater havde fortsat problemer med hensyn til aktualitet og punktlighed i forbindelse med dataindsamling og -levering. Eurostats retningslinjer for dataindsamling har medvirket til at gøre indsamlingen af akvakulturdata mere konsistent.

I nogle lande blev der konstateret byrdereduktion og målbare effektiviseringsgevinster. De gennemsnitlige årlige omkostninger ved udarbejdelse af akvakulturstatistikker var 105 000 EUR for referenceåret 2017. Det var 3 % mindre end den forrige periode (for lande, som leverede omkostningsdata for begge perioder). Den andel, som omkostningerne ved dataindsamling udgør af den samlede økonomiske værdi af akvakulturproduktion, var dog forholdsvis lav. Der er fortsat ineffektivitet forbundet med andre dataindsamlinger (navnlig FAO og forordning (EU) 2017/1004 om ophævelse af forordning (EF) nr. 199/2008).

5. HENSTILLINGER

Det vigtigste resultat af evalueringen af fiskeristatistikker vedrørende akvakultur er, at de er en meget vigtig og hyppigt anvendt del af fiskeristatistikkerne, men at der er problemer med datafortrolighed forbundet med dem. På trods af Kommissionens (Eurostats) og medlemsstaternes indsatser for at reducere mængden af fortrolige data, har deres virkning været meget begrænset. Sektorens specialisering har faktisk øget mængden af fortrolige data. Den eneste måde, hvorpå der kan ydes bedre service til databrukerne, er at ændre den aktuelle lovgivning eller erstatte den med en ny, der har mere fokus på produktion, og som er mindre krævende, hvad angår de strukturelle dimensioner, der er forbundet med produktionen. En ny lovgivning kan også medføre effektiviseringsgevinster, navnlig ved at afstemme fristerne med andre internationale organisationers behov.

På nationalt plan bør brugen af elektroniske spørgeskemaer fremmes yderligere, da det medvirker til at gøre dataindsamlingen mere effektiv. Nationale retningslinjer for dataindsamling og helpdeske, der tilbyder skræddersyet støtte til respondenterne, er andre eksempler på god praksis.